

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 października 2023 r.,
sprawy **Ł. S.**
skazanego za czyn z art. 177 § 2 k.k. i in..
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 8 listopada 2022 r., sygn. akt V Ka 1219/22,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi
z dnia 18 maja 2022 r., sygn. akt III K 421/21,

p o s t a n o w i ł

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2) zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, a wchodzącymi w ich skład wydatkami obciążyć Skarb Państwa.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 maja 2022 r., wydanym w sprawie III K 421/21, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi uznał Ł. S. za winnego tego, że:

1. w dniu 24 października 2020 r. w Ł. na skrzyżowaniu ulic [...] i [...] umyślnie naruszając zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że znajdując się w stanie nietrzeźwości potwierdzonym badaniem z wynikiem 0,63 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, prowadził samochód marki [XXX] o nr rej. [AAA], przekraczając dozwoloną prędkość określoną znakiem drogowym o 90 km/h oraz poruszając się po torowisku pojazdów szynowych, poza jezdnią przeznaczoną dla pojazdów samochodowych, spowodował nieumyślnie wypadek, uderzając w pojazd marki [YYY] o nr rej. [BBB] kierowany przez G. J., w wyniku którego G. J. doznał obrażeń wielomiejscowych wielonarządowych, zwłaszcza klatki piersiowej i jamy brzusznej, na skutek których zmarł, pasażerka pojazdu marki [YYY] M. J. doznała urazu klatki piersiowej ze złamaniem żeber lewych I-V oraz X i XI., z odmą opłucnową lewostronną, stłuczeniem i nieodmą płuca lewego oraz odmą śródpiersia i rozedmą podskórną klatki piersiowej, a także urazu głowy z utratą przytomności, które to obrażenia należy traktować jako inne niż określone we art. 156 § 1 k.k. , naruszające czynność narządu oddechowego i narządu ruchu na czas dłuższy niż 7 dni, pasażer samochodu marki [XXX] P. W. doznał obrażeń ciała w postaci urazu klatki piersiowej ze złamaniem żeber lewych II-IV i VI, VII oraz stłuczeniem i rozerwaniem mięszu płuca lewego, a także zwichnięcia lewego stawu biodrowego ze złamaniem panewki tego stawu, które to obrażenia należy traktować jako inne niż określone w art. 156 § 1 k.k., naruszające czynność narządu oddechowego , narządu ruchu i lewej kończyny dolnej na czas dłuższy niż 7 dni, po czym zbiegł z miejsca zdarzenia – to jest czynu z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 7 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 42 § 3 k.k. za ten czyn orzekł wobec oskarżonego także zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio. Na podstawie art. 47 § 3 k.k. także w związku z tym czynem zasądził od niego na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. J. kwotę 25 000 zł i na rzecz oskarżyciela posiłkowego M. J. kwotę 10 000 zł- tytułem nawiazki.
2. W dniu 24 października 2020 r. w Ł., znajdując się w stanie nietrzeźwości potwierdzonym badaniem z wynikiem 0,63 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu,

proceedził w ruchu lądowym pojazd marki [XXX] o nr rej. [AAA] - to jest czynu z art. 178a § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art.42 § 2 k.k. za ten czyn nadto wymierzył mu zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 lat i na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec niego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 5000 zł.

3. Na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności połączył i jako karę łączną wymierzył wobec oskarżonego karę 8 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 85 § 1 k., art. 90 § 2 k.k. i art. 88 k.k. połączył orzeczone środki karne zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i orzekł wobec oskarżonego środek karny łączny zakazu prowadzenia w2szelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio.

Apelację od tego wyroku wniosła obrońca oskarżonego. Zaskarżyła go w całości zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a to:

1. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez błędne i sprzeczne z zasadami prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego oparcie się na sporządzonej w toku postępowania opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych (...);

2. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 193 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez oparcie się przez sąd na opinii biegłego R.B. w zakresie okoliczności co do których biegły ten nie posiada wiadomości specjalnych (...);

3. art. 424 § 1 k.p.k. polegającą na nieodniesieniu się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do istotnych kwestii (...);

4. Art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. wyrażające się w oddaleniu wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego o dopuszczeniu dowodu z:

- opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego (...);

- opinii biegłego okulisty i diabetologa (...);

- opinii Instytutu co do przebiegu wypadku(..);

2. obrazę przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu poprzez przyjęcie, że zachowanie oskarżonego wypełniało znamiona dwóch różnych przestępstw (...);

3. obrazę przepisów prawa materialnego (..) a to art. 53 § 1 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie (...);
4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający istotny wpływ na treść orzeczenia (...);
5. rażącą niewspółmierność wymierzonych oskarżonemu kar jednostkowych oraz kary łącznej (...).

Apelację obrońcy rozpoznał Sąd Okręgowy w Łodzi w dniu 27 października 2022 r. Wyrokiem wydanym w dniu 8 listopada 2022 r. w sprawie V Ka 1219/22 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła obrońca skazanego.

Zaskarżyła go w całości i zarzuciła temu orzeczeniu rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

- art. 452 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. i art. 6 ust. 1 i 23 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w związku z art. 170 k.p.k. , polegające na oddaleniu w postępowaniu odwoławczym wszystkich wniosków dowodach obrony (tak w zarzucie – uwaga SN) , zmierzających do wyjaśnienia istotnych okoliczności mogących mieć wpływ na treść wyroku, w tym opinii biegłego okulisty i diabetologa celem wykazania stanu zdrowia pokrzywdzonego G. J., w szczególności możliwości motorycznych związanych z wiekiem i chorobami, percepcji do prowadzenia pojazdów w warunkach nocnych, wniosku o przeprowadzenie eksperymentu procesowego, w miejscu zdarzenia, oraz opinii Laboratorium Kryminalistycznego KWP w zakresie rekonstrukcji zdarzeń drogowych;

- art. 4 k.p.k. w zw. z art. 452 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 k.p.k., polegające na naruszeniu zasady obiektywizmu w związku z uniemożliwieniem oskarżonemu przedstawienia swojej wersji zdarzenia z uwzględnieniem okoliczności podniesionych w zarzutach apelacji i popartych wnioskami dowodowymi, o których mowa powyżej

I wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Łodzi – właściwemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna, tylko tak można ocenić obydwie jej zarzuty.

Sposób ich redakcji, wyrażający się tak w samym ich opisie, jak i przywołanych jako ich podstawa prawna przepisach, analizowany w kontekście uzasadnienia skargi, czynią celowym przypomnienie w tym miejscu zasadniczych kwestii odnoszących się tak do funkcji kasacji jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jej przedmiotu i – jedynie dopuszczalnych - podstaw. To w istocie nie respektowanie związanych z tym regulacji skutkowało taką oceną tych to zarzutów, jak i w konsekwencji – całej skargi.

Przy czym znaczenie treści tych regulacji dla oceny niniejszej skargi należy przede wszystkim rozważać w kontekście art. 536 k.p.k., który to przepis wytycza granice rozpoznania kasacji przez Sąd Najwyższy. Stanowiąc, że Sąd ten rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Równocześnie przewiduje trzy wyjątki od tej zasady. Te jednak w niniejszej sprawie nie zaistniały. Stąd obowiązkiem, ale (i tak limitowanym) uprawnieniem Sądu Najwyższego było rozpoznanie zarzutów kasacji w takiej formule (opisowej i prawnej) w jakiej zostały one przez skarżącą określone.

Poza sporem jest zatem, iż zarzuty kasacji będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym stronom – co do zasady - od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończące postępowanie powinny dotyczyć tego orzeczenia. Tak jest w niniejszej sprawie, jednakże kasacja nie inicjuje kolejnej kontroli instancyjnej i jej rola nie sprowadza się do jej powielania. Funkcją kasacji jako środka nadzwyczajnego przysługującego od prawomocnych orzeczeń jest bowiem wyeliminowanie z obrotu prawnego tylko takich orzeczeń - prawomocnych i jako takie wykonalnych - które w obrocie prawnym demokratycznego państwa nie powinny funkcjonować. Precyzyjne formułowanie w kasacji zarzutów (tak w części opisowej, jak i wskazania podstawy prawnej) ma zatem pierwszorzędne znaczenie skoro (tak jak to już nadmieniono) Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację (tylko) w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Bezsprzecznie ważne jest przy tym także i to, że podstawą kasacji, obok uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k.,

mogą być jedynie, równe im rangą, "inne rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku" (art. 523 § 1 k.p.k.). Przy czym - co też *in concreto* istotne - to skarżący ma wykazać zaistnienie obydwu tych (kumulatywnie) wymaganych cech owych zarzucanych uchybień. Ma więc wykazać, że są rażące (a więc jednoznaczne, poważne, rzucające się w oczy), jak też, że mogą mieć "istotny " (więc nie jakikolwiek) wpływ na treść zaskarżonego wyroku (art. 523 § 1 k.p.k.). W konsekwencji - nie może być zatem podstawą kasacji zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Zarówno wówczas, gdy jako taki jest wprost podnoszony, jak i wtedy, gdy dla obejścia tego zakazu przyjmuje błędną postać obrazu prawa procesowego, czy materialnego.

Oceniając zarzuty kasacji w kontekście tych wymogów stwierdzić należy, że one ich nie spełniają , przez co nie zasługują na uwzględnienie.

Argumentacja przytoczona wyłącznie przez skarżącą na ich uzasadnienie zawiera w przeważającej mierze stwierdzenia, których zasadność jako taka jest niewątpliwa, ale które z uwagi na swój ogólny charakter bynajmniej nie wykazują tego, że Sąd odwoławczy przeprowadzając kontrolę instancyjną wyroku Sądu I instancji rażąco uchybił tym przepisom prawa procesowego, które autorka kasacji przywołała w podstawach prawnych obydwu zarzutów, a przy tym nadto, by były to rażące uchybienia mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, Dopiero dopełnienie przez nią tej powinności, poprzez wykazanie, konkretnymi okolicznościami, a nie przywołaniem generalnych zasad, w czym przejawia się rażące naruszenie prawa przez Sąd odwoławczy i dlaczego mogło ono mieć istotny wpływ na treść wyroku, tak jak o tym stanowi art. 526 § 1 k.p.k., skutkowałoby możliwością uznania tej kasacji za zasadną.

Odnosząc się wprost do pierwszego zarzutu zauważyć należy, iż wskazane w nim wnioski dowodowe w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego okulisty i diabetologa oraz opinii Laboratorium Kryminalistycznego KWP w zakresie rekonstrukcji zdarzeń drogowych były już przez obrońców skazanego, i to kilkakrotnie, składany w toku postępowania przed Sądem Rejonowym (por. k.733-734;858;866-867; k.872).Sąd ten postanowieniami wydanymi na rozprawie w dniu 18 marca 2022 r i 13 maja 2022 r. oddalił te wnioski, każdorazowo uzasadniając tę decyzję szczegółowo, z odniesieniem się do każdej sformułowanej w nich tezy

dowodowej i rodzaju sygnalizowanych dowodów (por. k.770-771;883-884). Na tym etapie postępowania obrońca nie zgłosiła wniosku dowodowego w przedmiocie dopuszczenia dowodu z eksperymentu procesowego. Następnie w apelacji zarzuciła obrazę art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. „wyrażającą się w oddaleniu wniosku dowodowego obrońcy o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego, opinii biegłego okulisty i diabetologa oraz opinii Instytutu co do przebiegu wypadku” (k.950), a równocześnie wniosła o to aby Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii Laboratorium Kryminalistycznego oraz biegłego z zakresu technicznej i kryminalistycznej rekonstrukcji wypadków drogowych, opinii biegłego okulisty i diabetologa celem wykazania stanu zdrowia pokrzywdzonego, a także „doświadczenia w drodze eksperymentu procesowego na okoliczność ustalenia odległości, z jakiej pokrzywdzony miał możliwość dostrzeżenia pojazdu oskarżonego”. Sąd Apelacyjny na rozprawie w dniu 27 października 2022 r. w oparciu o przepisy art. 170 § 1 pkt 2 i 4 k.p.k. oraz art. 201 k.p.k. oddalił te zawarte w apelacji wnioski dowodowe, podając szczegółowe powody takiej decyzji (k. 1019 v).

Tymczasem obrońca w pierwszym zarzucie kasacji zarzuciła Sądowi odwoławczemu obrazę art. 452 § 2 i 3 k.p.k. pomimo, że Sąd ten nie stosował tego przepisu i nie uczynił z niego podstawy prawnej postanowienia o oddaleniu wniosków dowodowych obrońcy. Tym samym nie mógł rażąco ten przepis obrazić. Podobnie rzecz się ma z zarzuconym rzekomym naruszeniem art. 170 k.p.k. Obrońca nie wskazała ani w samym zarzucie, który z paragrafów tego przepisu, obrazujących podstawy oddalenia wniosków dowodowych, Sąd miał naruszyć poprzestając na przywołaniu tylko art. 170 k.p.k. To, a także sam opis owego rzekomego naruszenia („polegające na oddaleniu w postępowaniu odwoławczym wszystkich wniosków dowodowych obrony”) przy równoczesnym respektowaniu wspomnianych rygorów art 536 k.p.k. sprawia, że tak sformułowany i jedynie określony opisowo zarzut jest oczywiście bezzasadny. Sam fakt oddalenia „wszystkich wniosków dowodowych obrońcy w postępowaniu odwoławczym” nie jest – co niewątpliwe - samoistną przesłanką uznania takiej decyzji sądu za naruszającą tak przepis art. 170 k.p.k. (w każdym z jego paragrafów), jak i art. 6 ust. 1 i 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Wniosek taki bowiem podlega zawsze ocenie organu procesowego, którą ma on obowiązek przeprowadzić w kontekście treści, czy to art. 170 k.p.k, czy też (przy wnioskowaniu o kolejną opinię w tym samym przedmiocie) art. 201 k.p.k. Takiej też oceny Sąd Okręgowy, a poprzednio i Sąd Rejonowy, dokonał i argumenty podniesione (tylko) przez skarżącą w uzasadnieniu kasacji nie dowodzą tego, że jest ona wadliwa. Znamienny jest przy tym brak konkretnego (warunkowanego danymi okolicznościami sprawy, które Sądy przy tym przywołały) kwestionowania przez skarżącą tych poszczególnych stwierdzeń, które wówczas użyły.

Podobnie oczywiście bezzasadny jest drugi zarzut kasacji. Przepis art. 4 k.p.k. jako określający naczelną zasadę procesu karnego, tj. zasadę obiektywizmu, nie może stanowić samoistnej podstawy zarzutów odwoławczych, w tym również i w nadzwyczajnym środku zaskarżenia, którym jest kasacja, a tak jest *in concreto*. Sąd Apelacyjny nie uczynił przecież przepisu art. 452 § 2 i 3 k.p.k. podstawą oddalenia wniosków dowodowych obrońcy (nie stosował § 2 art. 452 przepisu i nie powoływał się na jego brzmienie, a przepis ten w § 3 odnosi się wyłącznie do oddalenia wniosku dowodowego na podstawie § 2 pkt 2 tego przepisu), stąd i nie mogło też dojść – z tych przyczyn - do naruszenia art. 433 § 1 k.p.k.i to niezależnie od treści wskazanej w nim normy, tym bardziej w sytuacji w której w apelacji obraza art. 4 k.p.k. nie była w ogóle podnoszona..

Z tych wszystkich względów nie znajdując podstaw do uwzględnienia zarzutów kasacji należało ją oddalić jako oczywiście bezzasadną.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[J.J.]

[ał]